

Asia: VN/10156/2019

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ohjelman tavoitteet tunnistettu oikein? Jos ei niin, miten tulisi muuttaa?

Kyllä

2. Kuinka realistisena pidät esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet on asetettu sopivalle tasolle.

Toimintaympäristö Luvussa 2 on kuvattu liikennealan keskeisiä muutosvoimia sekä liikenteen toimialaa ja markkinoita ja esitetty toimialan SWOT-analyysi. Näkökulma on erityisesti kestävän liiketoiminnan kehittämisessä. ää väliotsikko

3. Mahdolliset kommentit toimintaympäristökuvaukseen.

-

Kestävä yritysvetoinen kasvu ja ekosysteeminen ajattelu Luvussa 3 on kuvattu ekosysteemisen kehityksen merkitystä liikennetoimialan innovaatioiden ja viennin edistämiseksi sekä kuvattu vireillä olevaa ekosysteemikehitystä.

4. Puuttuuko tunnistettujen ekosysteemien joukosta jokin vireillä oleva ekosysteemi tai mahdollinen ekosysteemiäihio?

-

5. Miten muuten haluaisit kommentoida liikennetoimialan ekosysteemistä kehittämistä?

Olenainen osa liiketoiminnan ekosysteemistä kehittämistä on paikallinen ekosysteemityö, jonka tulee perustua systemaattisen, pitkäjänteiseen yritysysteistyöhön.

Tiekartta 2021 - 2023 Tiekarttaan valikoituneiden toimenpiteiden määrittämisen lähtökohtana on ollut niiden välitön tai välillinen vaikuttavuus ekosysteemien kehittymiseen ja kestäväan yritysvetoiseen kasvuun. Tiekartta on päivitetty vuosina 2018 – 2020 Liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartan täytäntöönpanosta saatujen kokemusten sekä laajapohjaisen sidosryhmien kanssa tehdyn valmistelun pohjalta. Tiekarttaan on valittu ohjelman tavoitteisiin peilaten vaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet. Fokus on ollut nimenomaan kestäväan liikenteeseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä edistävissä toimenpiteissä. Ohjelman nimenomaisten toimenpiteiden lisäksi on tunnistettu hankkeita, joiden eteenpäin viennissä on tärkeää ottaa huomioon liikennealan kestäväan kasvun edistämisen näkökulma. Vuosien 2021-2023 tiekartan keskeisiksi toimenpiteiksi on määritelty: 1. Toimintaympäristö kestäväalle kasvulle i. Yhteinen tahtotila ja mahdollistava hallinto uudistumisen perustana ii. Monipuolisella rahoituksella vipua kehittämiseen iii. Tutkimuksella ja osaamisella kilpailuetua iv.

Vahva yhteinen EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen 2. Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille v. Kaupungit edelläkävijämarkkinoiden alustana vi. Kokeiluilla kehityksen kärkeen vii. Julkisilla hankinnoilla markkinareferenssejä ja skaalautumista iix. Digitaalinen tieto hyötykäyttöön 3. Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö ix. Yritysvetoisen kasvuekosysteemit viennin vetureiksi x. Yhteinen kansainvälinen näkyvyys Lämpileikkaavina ajureina kaikissa toimenpidekokonaisuuksissa näkyvät ilmastonmuutos, kaupungistuminen, digitalisaatio sekä eri sektorirajat ylittävät ratkaisut. Ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen globaaleihin haasteisiin vastaavat ratkaisut luovat mahdollisuuksia toimialan kestäväalle kehitykselle. Digitalisaatio kaikissa liikkumisen ja kuljettamisen muodoissa ja eri sektorirajojen (kuten liikenne, energia ja rakennettu ympäristö) rajapinnoista löytyvät ratkaisut puolestaan antavat keinoja ratkaisujen kehittämiseen ja uusiin innovaatioihin.

6. Mikä toimenpidekokonaisuus on tärkein toimialan kestäväan liiketoiminnan vauhdittamista ajatellen?

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö

Toimintaympäristö kestäväalle kasvulle Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan yrityksille pitkän jänteen näkymä politiikka- ja lainsäädäntökehitykseen ja vahvistamaan yhteistä tahtotilaa liikenteen toimialan kestäväan kasvun edistämiseen, tarjoamaan innovaatioita ja kansainvälistä kasvua

tukevia rahoitusmahdollisuuksia sekä kehittämään mekanismit kansallisen ja EU-rahoituksen täysimääräiseen hyödyntämiseen, vahvistamaan kotimaista ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä tutkimustulosten hyödyntämistä liiketoiminnan pohjan vahvistamaan vaikuttamista EU- ja kansainvälisellä tasolla mahdollistavan kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen kehittämiseksi.

7. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Laaditaan suunnitelma liikennetoimialan standardointityön kehittämiseen ja resursoidaan kansainvälisen standardointiprosessin ylläpito ja kehittäminen.

Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään luomaan kaupunkien toimilla kotimarkkina kestäville asiakaslähtöisille ratkaisuille, rakentamaan vaikuttavuudeltaan ja skaalautuvuudeltaan nykyistä suurempia kokeiluja, tukemaan julkisilla hankinnoilla innovaatioiden syntymistä ja rakentamaan Suomeen toimiva ekosysteemi liikenteen ja liikkumisen sekä toimialarajat ylittävälle tiedon hyödyntämiselle.

8. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Kehitetään ja toteutetaan eri toimijoiden yhteistyömalli yli sektorien menevien tietovarantojen hyödyntämiseksi palvelukehityksessä (esimerkiksi liikenne, energia ja asuminen).

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään kiihdyttämään liikennealalla jo käynnistynyttä ekosysteemistä yhteistyötä liiketoimintaekosysteemien syntymiseksi sekä kansainvälistämiseksi. Rakentamaan yhtenäistä liikennealan kasvutarinaa kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi sekä kansainvälisten kumppaneiden ja investoreiden houkuttelemiseksi

9. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Tiivistetään yhteistyötä Nordic Innovationin sekä muiden Pohjoismaiden ja Viron kanssa yhteisen kestävä liikenteen brändin edistämiseksi ja pohjoismaisten kestävä liikenteen ja kiertotalousratkaisujen yhteiskehittämiseksi.

10. Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Kaikissa ehdotetuissa toimenpiteissä tulee olla selkeät vetovastuut ja resurssointi per toimenpide, ulottuen kaikkiin toimijoihin. Lisäksi toivotaan konkreettiset askelmerkit ja niiden seuranta kussakin toimenpiteessä.

Toimenpiteiden osalta on tärkeää huomioida asiakkaan tietosuojan varmistaminen aina tietorajapinnoissa tai tiedon siirtyessä.

Kuntien mahdollisuutta hyödyntää kokeiluja tulisi kehittää, jotta kunta kokeilualustan lisäksi pystyisi olemaan mukana dynaamisten kokeilujen kehittämistä. Hankintalainsäädännön roolia tulisi kehittää niin, että se mahdollistaisi kunnille kokeilujen hankintaa tai sellaisen palvelun hankintaa, jota ei ole aivan täsmällisesti pystytty määrittelemään alussa. Näin kuntien olisi helpompi osallistua kokeiluihin.

11. Onko organisaatiosi kiinnostunut olemaan mukana jonkin toimenpiteen/toimenpiteiden eteenpäin viennissä, minkä?

TP6: Tunnistetaan lähivuosien keskeiset EU-hankkeet sekä yhteistyöfoorumit, joilla on suuri merkitys liikennealan kasvuedellytyksille Suomessa.

Turun kaupunki on mukana seuraavissa hankkeissa, joissa on merkittävästi annettavaa yhteistyölle.

- USER-CHI "Innovative solutions for user-centric charging infrastructure" joka keskittyy sähkölataukseen (autot ja LEVIt) sekä siihen liittyviin digitaalisiin työkaluihin <https://www.userchi.eu/>
- Turku on saanut juuri positiivisen rahoituspäätöksen SCALE-UP eli Scale up user-Centric and dAta driven soLutions for ConnEcted Urban Poles – hankkeelle. (IA H2020-MG-2020-Twostages). Hankkeessa on useita ohjelman kannalta merkittäviä teemoja.
- Lisäksi nostaisimme esiin Turun yliopiston Suomen Akatemia rahoituksen saaneen Ilmastotuuppaus (Climate-Nudge) -hankkeen <https://www.aka.fi/strateginen-tutkimus/strateginen-tutkimus/strateginen-tutkimus-pahkinankuoressa/ohjelmat-ja-hankkeet/climate/climate-nudge/>

TP8: Edistetään kestävän ja hiilineutraalin liikenteen ja liikkumisen liiketoimintaratkaisujen ja ekosysteemien syntymistä kaupunkiseuduilla.

Turun osalta haluamme nostaa tässä esiin Kiertotalouden tiekarttatyö Turussa.

TP9: Mahdollistetaan julkisen liikenteen ja kaupalliset palvelut yhdistävät saumattomat matkaketjut ja liikkumisen palvelut kaupungeissa ja niiden välillä.

Turun työ CIVITAS ECCENTRIC –hankkeessa, Guidelines on How to implement MaaS in Local contexts https://civitas.eu/sites/default/files/maas_in_local_contexts_2020.pdf antaa pohjaa useampaankin toimenpiteeseen ja Turku haluaa olla tässä aktiivisesti mukana jatkossakin.

TP10: Automaattiliikenteen mahdollistaminen tavoitteena automaattiliikenteen tuotantokäyttö ja automaattiliikenteen kehittämisen ekosysteemi.

Turku on valmis olemaan mukana kyseisessä toimenpiteessä osana Vähähiilinen liikkuminen liikennehubissa –hanketta, jossa toteutetaan Automaatio selvitys luomaan pohjaa mm. digitaalisen infran vaatimuksille.

TP11: Kehitetään kestävän liikenteen kokeilutoimintaa niin kaupunki- kuin testialueilla yhdessä alan yritysten kanssa.

Turun kaupunki haluaa olla aktiivinen toimija toimenpiteessä luomassa kansallista kokeiluohjeistusta ja erityisesti sen liiketoimintamalleja ja vaikuttavuusmittareita.

TP15: Jatketaan liikennealan tiedon avaamista liiketoiminnan pohjaksi, ml. dynaaminen data sekä käyttörajoitetun datan hyödyntäminen.

Turun kaupungin osalta toimenpiteen tavoitteet ovat linjassa Turun kaupungin omien tavoitteiden kanssa eli mielellään olemme mukana kehitystyössä.

12. Muu mahdollinen palaute.

-

Lehtinen Harri
Turun kaupunki Kaupunkiympäristötoimiala - Stella Aaltonen